

El garrotín perd lo Marquès

La rumba i la música tradicional gitana de Lleida, de dol per la mort de Joan Rodés, un dels seus mestres

Mestre i deixeble,
Foto: LO MARQUÈS, ASSEGUT, I LO BEETHOVEN,
AL VIOLÍ, TOCANT DIPUTACIÓ LLEIDA.

Lo Marquès de Pota ja era un dels referents del garrotín, però amb la seva mort, dissabte passat, es converteix en un dels referents que s'hauran d'estudiar i revisar amb els anys per entendre i conèixer millor la música tradicional, la rumba catalana i la cultura gitana, sobretot de Lleida.

Joan Enric Rodés tenia 79 anys i feia mesos que estava apartat per malaltia dels escenaris i les juergues com diuen alguns gitanos lleidatans. Pel seu nom pocs el coneixien, perquè ell era lo Marquès o el Pota. Això de marquès no li venia pas de família nobiliària, sinó d'intentar viure el millor que podia i de ser una mica

gandul a vegades, per això molts li deien que era com un marquès. I això de la pota, perquè era coix des de ben petit per una poliomielitis mal curada. A Rodés també li deien gitano blanc. De pare paio i mare gitana, coneixia com pocs la cultura calé i d'aquesta es va impregnar pel que fa a la música. Així, va ser el principal deixeble d'uns dels pares de la rumba i el garrotín, com va ser Enric Pubill, lo Parrano. I va ser el mestre del que ara recull i amplia aquesta tradició: lo Beethoven, que és el Carles Juste. No obstant, no només va ser el Parrano i la seva família qui el va introduir als escenaris i a les festes populars, sinó que també va estar a prop i va recollir influències de gent com el Cap de Ferro, Mestre Tonet o Paquito Abolafio, entre molts d'altres.

I és que el garrotín és cosí germà de la rumba catalana i hi havia lligams, fins i tot familiars, entre el que es feia al Raval i a Gràcia de Barcelona amb Peret o el Pescaïlla, amb els gitanos de Lleida. A vegades, fins i tot, s'ha discutit sobre en quina de les dues zones havia nascut la rumba catalana.

El garrotín és cançó tradicional, amb lletres d'actualitat, sornegueres, iròniques, burletes i fins i tot escatològiques. I gairebé sempre en català. Això sí, amb desenes de paraules gitanes i del lleidatà més tradicional i popular. També és fruit del mestissatge, de la festa i les lifares, de la improvisació i de la cohesió social que va permetre lligar païos i gitanos al Centre Històric de Lleida.

Publicat a:

-Cultura Catalunya 16-11-2012 Pàgina 28

-Cultura Comarques gironines 16-11-2012 Pàgina 28

Font del document:

http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/5-cultura/19-cultura/594278-el-garrotin-perd-lo-marques.html?piwik_campaign=rss&piwik_kwd=nacional&utm_source=rss&utm_medium=nacional&utm_campaign=rss&f=El+Punt+Avui